

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 — — —
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 12 frt — kr.
 Negyedévre 3 — — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszatérésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, márczius 21.

Szentelt törvények.

Szenzációs tartalommal jelent meg ma a hivatalos lap. Amit több, mint fél év óta hasztalan kerestünk benne, az képezi ma java tartalmát: három új szentelt törvényt közöl.

Megjelent benne királyi szenteltéssel ellátva az 1899. I. II. és III. törvény-cikk. Az I. a négy hónapi indennitőről, a II. az ujoncz provizoriumnak a folyó év végeig való fentartásáról s a III. az idej ujonczmegajánlásról szól. A kiegyezési provizorium hiányzik még, ezt is megszavazta már a törvényhozásnak mind a két háza. Egy-két nap alatt az is megjelenik a hivatalos lapban.

Máskor a szentelt törvények közlése nem szokott olyan szenzációs politikai esemény lenni, hogy azzal e helyen kellene foglalkoznunk. Egyszerűen tudomásul vesszük az emberek, vagyis legfőképpen csak a jogtudósok, akik beillesztik azt a törvénytárba s megjegyzik maguknak az új törvény számát, hogy alkalmadtán pontosan hivatkozhasanak rá.

A most szentelt törvények két szempontból ütnek el az előbbiektől.

Ez a három törvény-cikk nemcsak a jogtudósokat érdekli, hanem az államnak minden polgárát, mert az állampolgároknak legfőbb kötelességük, hogy adót fizeszenek és katonáskodjanak. A magyar alkotmány kötelezi, szigorúan kötelezi polgárait e kötelességek hűséges, lelkiismeret-

tes teljesítésére, de csak az esetben, ha maga a nemzet törvényhozása rendeli el az adót és az ujonczozást. Szabad államnak szabad polgárai zsoldot nem fizetnek senkinek. Még az eddigi törvénytelen állapotért felelősséggel tartozó volt kormány sem merete megtagadni a nemzetnek e jogát s erre az időre beszüntette a végrehajtást.

A ma szentelt törvények lezárják ezt a szomorú emlékü időszakot, amelyhez hasonló az alkotmány visszaállítása óta nem fordult elő.

Nem akarunk ez alkalommal rekrimnációkkal állani elő; nem akarunk szemrehányást tenni azoknak, akik az ugynevezett ex-lex állapotot előidézték. Aki főoka volt a bajnak, megszenvedte érte.

Orülünk inkább rajta, hogy alkotmányos királyunk alkotmányos érzülete elhárította a veszedelmet, mely alkotmányunkat fenyegette s orvosolta a sérelmet, mely azon esett.

Szell Kálmán miniszterelnök a programjában kijelentette, hogy a törvény, jog és igazság alapján áll. Ma elérkezett az elsőhöz, megvan adva a mód, hogy megvalósítsa a többit is.

A törvényes rendnek ez első okmánya a következő:

1899. évi I. TÖRVÉNYCZIKK

az 1899. év négy első hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.
 (Szenteltést nyert 1899. évi márczius hó 17-én.
 — Kihirdetett az »Országos Törvénytár«-ban 1899. évi márczius hó 19-én.)

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSASZÁR
 CSEHORSZÁG KIRÁLYA STB.

ÉS

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt Magyarországnak és társországi hű Főrendei és képviselői közös egyetértéssel a következő törvényeket terjesztették szenteltéssel végett felségünk elé:

1. §.

A miniszterium felhatalmaztatik, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra, állami jövedékekre vonatkozó összes — jelenleg fenálló vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekövetkező módosításainak figyelembe vételével, az 1899. évi április hó végéig érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a következő szakasban meghatározott módon fedezhesse.

2. §.

A kiadásokra nézve az 1898. évi állami költségvetésről szóló 1898. évi VI. törvény-cikk rendelkezései az irányadók; felhatalmaztatik azonban a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhessen a jelen törvény hatálya alatt, amelyek időközben alkotott külön törvények vagy törvényes intézkedések folytán fedezendőek, de ugy ezen, valamint általában minden — a jelen törvény adott felhatalmazás alapján teendő — kiadás az 1899. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő.

3. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, de az ebben foglalt felhatalmazás hatálya 1899. évi január hó 1-től veszi kezdetét; egyszerűségi pedig a miniszteriumnak a most nevezett időponttól kezdve az állami kiadások fedezésére és a közjövödelmek beszedésére vonatkozólag tett intézkedései tekintetében a felmentés megadatik.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Megzavart vallomás.

Irtá: Hantke Emil.

Valánk pedig hárman, illetőleg négyen. A két Ujházy testvér Gábor és István, én vagyis Pubiházy Béni és — Találdki.

Mi hárman egy néztünk ki mint más közönséges ember. Csekélyke különbség volt közöttünk. Gábor szőke volt és basszus hangú, Pista barna és hegedün játszott, én meg gesztenye színű és 196 cm. magas.

Végül képzeljen magának az olvasó egy okos arcot, hosszu megnyult círral, húségről tanuskodó ábrándos szemekkel, nagy fülekkel, széles mellet, hatalmas lörzös szőrű testet, mely négy lábón nyugszik s fogalmat alkot magának, hogy nézett ki negyedik társunk — Találdki.

Ez a történet pedig a meleg napokban játszik Tobozfalva hegyi községben, mely ott fekszik a Kárpátok regényes vidékai közt.

Az Ujházak tulajdonképen vakáción voltak nagybátyjuknál Cséky Elekúél, én és Találdki pedig praxison, miután erdészgyakornok vagyok és Cséky bácsi pedig a gróf Andrássy uradalom főerdésze.

Cséky bácsi a régi jó patriárchalis öregek közé tartozik, ki kedélyes természete, nyíltszívű modora és magyaros vendégszeretete által

kedvelt ember volt az egész környéken. Háza a leglátogatottabbak egyike volt, a mit nagyrészt szép, de feltűnően szép leánya is előmozdított.

Ez a feltűnően szép leány erre az igénytelen névre volt keresztelve: Dorottya.

Hej pedig... Na nem szólok semmit. Dorottya arca a pünkösdi rózsával, ajka a cseresznyével, szeme a nefejejtssel, haja a búzakalással, termete a lilium karcuságával vetekedett. Dorottya beszéde andalító, danolása elragadó, pillantása mámorító, mosolya bódító volt. (Többet már nem bírtam felfedezni.)

Végül felemlitem, hogy Tobozfalva alatt folyt a Csalattyo patak, mely hivatva lesz e történetben a véletlen szerepét betölteni.

*

Délutáni négy óra lehetett.

Az égen hóféhér pelyhes báránnyal teli torlódtak össze könnyű habgomolylyá, a melyen át itt-ott az ég derűs kékje csillogott fel. A felhők mozdulatlanul bolyongtak az égen, mintha a magas százados fenyők koronáiban akadtak volna meg. Köröttünk néma és tikasztó volt a lég. Szóval egy meglehetősen meleg nap, a melynek forrósága elől, a fenyők surósága közt kerestünk menedéket.

Kerestünk pedig elsősorban Dorottya, Gábor, Pista, Találdki meg én, kik előre mentünk, másodsorban Cséky bácsi, a pap, a jegyző, meg a jegyzőné és kántor meg a kántorné, a kik utánunk jöttek. Mindnyájunk közös célja

volt elérni a »Visszhang« oldalt, mely szép tisztásával, a szembefekvő »Árpád« csucsával igen kellemes benyomást tett lelkületünkre.

Megérkeztünk és lepihentünk csövegve mindenféléről, míg csak az öregek is fel nem értek.

— Ni az apróság! hogy heverészik — mondá Cséky bácsi. Nem hogy a dolga után látna. Talán bizony mi fogjuk összeszedni a száraz galyakat? De hisz akkor nem kaptok szalonát egy cseppet se!

— Hiszen csak egy kicsit pihentünk! — mondá Dorottya mosolyogva.

— Hiszen lelkem, nem is neked szólt az, hanem az urfiaknak! — Na urfik, a ki több galyat hoz, annyival többet kortyolhat a butykosból, ugy-e kántor ur jó lesz?

— Hát hiszen kérem... Na jó lesz! Mi meg elindultunk külön-külön részébe az erdőnek.

Édes olvasóm! Voltál-e már erdő sűrűjében és voltál-e... Azaz csak azt kérdelem, hogy voltál-e már erdő sűrűjében? Én voltam nem csak egyszer. És valahányszor a természet e főséges templomába lépek, hol a százados fenyők ég felé nyúló sudarokkal elzárják a napvilágot, mystikus homályt terjesztve ben-sejőkben, a néma csend, a szellő lágy fuvalma a mint keresztül osonva az ágak közt arczukat csókolja a fenyő részegítő szagával, távolból néha-néha valami csicsérgés hallatszik és a vadvirágok özöne elkápráztatja a szemet... valahányszor tehát egy ily sűrűségbe tévedek,

A jelen törvény hatálya az 1899. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik: végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Mi e törvényezikket s mindazt, ami abban foglaltatik, összesen és egyenkint helyesnek, kedvesnek és elfogadottnak vallván, ezennel királyi hatalmunknál fogva helyben hagyjuk, meg erősítjük és szentesítjük, s mind magunk megtartjuk mind más híveink által megtartatjuk.

Kelt Bécsben, ezernyolczszázkilenczvenkilencz évi márczius hó tizenhetedik napján.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Ezzel tehát teljesen és tökéletesen visszaállt Magyarországon a törvényes rend, ami nemzeti és állami existenciánk egyik főfeltétele.

Harczot, háborut jelentett eddig az ex-lex, harczt minden, ami a törvénytelen állapotot előidézte. Harczt a pártok tusakodása, alkudozása és visszavonása. A nemzet felett örökös isteni Gondviselés megengedi talán, hogy a harc után a béke munkája fog bekövetkezni. Hogy a közös munka áldása következik be ezután és a nemzet a béke jegyében haladva a szellemi, erkölcsi és anyagi gyarapodás ösvényére ér.

Az állami számvevőség és az ex-lex.

A törvényi felhatalmazás nélkül való állások a folyó évi I. törvényezik életbeléptével véget érven, *Rakovszky* István az állami számvevőség elnöke jelentést intézett az országgyűléshez, amelyben a változott viszonyokra hivatkozva alábbi rendeletet bocsájtotta ki s kéri erre az országgyűlés jóváhagyását. A rendelet következőképpen hangzik:

Rendelet az állami számvevőség fő- és ügyosztályaihoz. Az államháztartás vitelének az 1898. év végén tul leendő számvevőségi ellenőrzése tárgyában folyó évi január hó 1-én I. 733. elnöki szám alatt kiadott és az országgyűlésnek is bejelentett rendeletben 1870. évi XVIII. törvényezikben alapuló közjogi felelősségem alapján elrendelem, hogy addig a

is míg a kormány törvényhozási felhatalmazás nélkül a saját felelősségére kénytelen az ország pénzügyeinek kezeléséről rendelkezni, a törvényhozásnak további intézkedéseig az államszámvevőség az ellenőrzést és nyilvántartást azon keretek szem előtt tartásával gyakorolja, amelyeket a törvényhozás az 1898. évre nézve az ugyanazon évi VI. törvényeikkel megállapított.

A törvényhozás a folyó évi I. törvényezikkel felhatalmazta a miniszteriumot, hogy a magyar korona országaiban jogérvényes adókra és állami jövedékekre vonatkozó összes törvényeket a folyó április hó végeig érvényben tartsa és ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat az 1898. évi VI. t.-czikk rendelkezései szerint fedezhesse.

A törvény 3. §-ai szerint az abban foglalt felhatalmazás 1899. évi január hó 1-étől veszi kezdetét.

Egyszermind megadta a törvényhozás a miniszteriumnak a felmentést mindazon intézkedései tekintetében, melyeket 1899. január 1-től kezdve az állami kiadások fedezésére és a közjövédelmek beszédésére vonatkozólag tett.

Ezen törvényezik folytán a felhatalmazás nélküli idő alatt tett pénzügyi intézkedések ellenőrzésére vonatkozó külön rendelkezés további fentartása eszik s a kormány eddigi intézkedései törvényesség szempontjából most már teljesen azonosíthatók a fent idézett felhatalmazásnak alapján teljesítendő kezeléssel.

Mindezeknél fogva említett rendelet hatálya megszűnt és nem szükséges, hogy az azon időre eső kezelés, amelyben a kormány törvényhozási felhatalmazás nélkül saját felelősségére járt el, az állami számvevőségnek továbbra is külön nyilvántartás tárgyát képezze, hanem az ebbeli kezelés a törvényes felhatalmazáson alapuló folytatólagos kezeléssel egyesítendő s már a folyó év első negyedében előfordult hitel-tételekről az országgyűlés elé terjesztendő jelentésben is ezzel azonos tekintet alá vonandó.

Miről a kebelbeli fő- és ügyosztályokat tudomásvétel és mihez tartás végett értesíteni. Budapest, 1899. évi márczius hó 21-én.

Rakovszky István, s. k.

a m. kir. állami számvevőség elnöke.

A Rakovszky-Krecsányi mentelmi ügy. A képviselőház mentelmi bizottsága tegnap délutánra volt összehíva, az ülést azonban nem tartotta meg, mivelhogy a tagok nem voltak határozatképes számban. A Rakovszky-Krecsá-

nyi-féle ügy került volna tárgyalásra, a melyben a bizottság most három hónapja úgy döntött, hogy *Krecsányi* Kálmán jászvárosi rendőrkapitány *Rakovszky* István képviselői immunitását nem sértette meg. Az ügyet két héttel ezelőtt a képviselőház többsége új tárgyalás és új határozathozatal véget visszaküldötte a bizottsághoz. A mint értesülünk, a bizottság tagjainak többsége *fenntartja* az előbbi megállapodást, a mely szerint *Rakovszky* mentelmi jogát semmiféle sérelem nem érte, de a dolog egyelőre nem kerül napirendre, mivel épen tegnap állapodtak meg a bizottság tagjai közül többen arra nézve, hogy a legközelebbi ülésen csak a bizottság új elnökét választják meg.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márczius 21.

Ma *Dániel* Gábor ült az elnöki pódiumon, a ki bemutatván a főrendiház átiratát a tegnap elfogadott törvényjavaslatokról. A Ház azután rövidesen áttért a napirendre és a *belügyi* tárcza költségvetésének részletes tárgyalására.

Az anyakönyvi kiadások

tételénél

Mócsy Antal az anyakönyvi kiadások felesleges voltáról beszél és azt tartaná, hogy az állam okosabban tenné, ha az erre a tételre szánt összegeket más célszerűbb és nem fölösleges intézményekre fordítaná. A tételt nem fogadja el

A színművészet

tételénél ismét *Mócsy* Antal szólal fel. Kifogásolja, hogy a színészek a fővárosban és vidéken nem a kulturát szolgálják és panaszkodik azon, hogy a frivol darabokra fektetik a főszűlty, ezzel, mivel telt házat csinálnak, az üzleti szempontokat az erkölcsök rovására tolvá előtérbe.

Benyovszky Sándor gróf kéri a belügyminisztert, hogy a vidéki színművészet istápolására a jövőben nagyobb összeget irányozzon elő.

Rátkay László *Mócsy*-val szemben a színművészet veszi védelmében. A miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek figyelmébe ajánlja, hogy az opera germanisztikus irányáról egész histó-

szemeim önkénytelenül rábegik ki az Isten nevét és az ő alkotó művészetét. Hiszen itt látjuk be csak, mennyire lehet Istent az ő teremtményeiben csodálni.

Ilyen sűrűségbe tévedtem galyszedés közben. Most is az annyiszor csodált és látott eszményien szép táj egész valót betöltötte, megigézve állottam meg szemeimet egy pontra függesztve.

... Egy százados fenyő, alja régi korhadt tobozokkal telve, tövében a fenyves pálmája a páfrány, kocsános leveleit szétterjesztve, a melyek közül félfénken kandikáltak ki az elrejtett erdei virágok, bámulatba ejtő szinompájukat mutatva. Alig bírtam szemeimet más irányba terelni. E szép panoráma egész valót ihlettséggel töltötte el és mint a bolygó czél nélkül kóvályogtam, mikor valami zaj és zöreij felébresztett ábrándozásomból.

A Csalattó partjain voltam.

— Na hiszen maga ugyancsak sok galyat szedett össze!

Megrezzenve pillantok fel... előttem Dorottya volt.

— Ejnye egészen elfeledkeztem róla.

— De hisz akkor nem kap se szalonát, se pedig bort!

— Eh mit nekem szalona! Majd minden átmenet nélkül azt kérdezem: Látta már Dorottya nagysám, hogy néz ki az erdő belüli?

— Láttam! Egy nagy térség, a hol letelepedünk, beszélgetünk, nevetgélünk, aztán szalonát sütünk.

— Mindig csak a szalona! — Nem így értem, hanem az emberek által alig járt bensejét az erdőnek, avval a csendes nyugalomával, háborítatlan magányával. Oh Dorottya nagysám

valami fenséges és elragadó egy ilyen erdő belseje.

— Maga csakugyan nagy idealista. Hát mit ér vele, ha most nem kap se szalonát, se bort? Én is csak azért jöttem el észrevétlenül, mert tudtam, hogy így fog járni. Szedtem is már össze egy kis galyat, most nézzen maga is utána, hogy mégis csak a magáé legyen a legnagyobb csomó.

— De hát miért?

— Miért? Hát azért, hogy — több szalonát kapjon — mondá Dorottya zavartan.

Egy reménység villant át keblemen. Tehát az, a mit legfőbb és elérhetetlen vágyamnak tartottam, hogy Dorottya jobban érezzen irántam, mint a hogy érezne csak egy gyakornokkal szemben, megvalósult. Igen! mert hát miért akarja olyan nagyon, hogy több szalonát kapjak, ha csak...

Itt az alkalom, megvallom neki, hogy... Nem, most nem, majd máskor.

— Hát ha úgy akarja Dorottya nagysám, akkor induljunk, hogy minél hamarabb ott legyünk.

De nini! Az utra nem bírnak rátalálni, hát az, hogy lehet? Én és eltévedni az nem fér össze, nem létezik! Sebaj, most legalább...

— De Béni, hogy találunk most innen ki?

— Hm! Csak ne tessék mindjárt megijedni!

— Hiszen én nem is félek, csak képzelem szegény apa, hogy meg van ijedve, mert nem tudja eltalálni merre lettem.

(Na most vagy soha!)

— Hát Dorottya nagysám! — Ühm Ühm — Tehát Cséky hácsi tudta nélkül jött el a tisztásról és miért? ... Látta én tudom! De

azt a nagy boldogságot el se mertem képzelni. Dorottya nagysám! annak a rég elfojtott érzelmek legyen szabad megszólalnia. Én élehalok magáért és kész vagyok még a csillagot is lehozni az égből, ha úgy akarja — mondám suttogva kezeit megragadva.

— Csak lassabban egy kicsit. Én nem parancsolom, csak mondom, hogy próbálja hát meg és hozza le a csillagot. Na látja?! ugye most elkedvetlenedik? Ilyenek maguk mind egytől-egyig...

— Na nem úgy értettem! De abból a nagy szerelemből kifolyólag kész vagyok bármit megtenni, a mit Dorottya nagysám parancsol.

— Akkor hallgasson meg. Látta ezt már mondta, hol Ujházy Gabi, hol Ujházy Pista. Mindig evvel bosszantanak:

— Hah a szemtelenek.

— Jó van jó! Ezt is ismerem. Hisz maguk még gyerek emberek. Ez az első láng, mely szívükben fellobbant, csak mulékony szalmaláng. Legfeljebb majd eldicsekednek vele, hogy lám én szerencsésebb voltam mint te. Majd ha önálló emberek lesznek, akkor felléphetnek így. De hisz maga is csak négy év múlva... De nini ott van Találdki, már keresnek is bennünket.

— Kicsoda? kérdem felrezzenve hallgatóságomból.

Találdki Jézus Máriám! — hallatszik egyszerre Dorottya kiáltása. És mintha a föld nyílt volna meg. Nagy robaj, viz loccsanás, esőterítés, kutyaugatás, elfojtott kiáltás követte Dorottya szavait. A nagy zavarban meglepetve állottam meg és kezdtem már féleszmélni, mikor Dorottya segélykiáltása újból felrezzenett gondolkodásomból.

Dorottya a Csalattó hullámaiban volt.

riák keringenek. Szemére hányja a Nemzeti Színház vezetőségének, hogy márczius 15-ének ötvenedik évfordulója napján egy francia darabocskát adott elő és ezt szintén a belügyminiszter figyelmébe ajánlja. A vidéki színészet helyzetéről beszél ezután és nagyobb mérvű segélyezés szükségességét fejtegeti.

Major Ferencz a vidéki színészet ügyének teljes megoldását tartja elsőrendű szükségnek, ami szerint csak állami beavatkozás révén valósítható meg. Kikel ezután azon erkölcstelen irány ellen, amely a fővárosi színházakban lábra kapott.

Szell Kálmán elsőben is Rátkaynak akar válaszolni. A színészet még a helytartótanács idejéből maradt a belügyi keretben. Azóta itt a törvényhozásban többször támadt az az eszme, hogy a színészet ügyét a közoktatásügy keretébe kellene áttenni. Nyilatkoztak mellette is — ellene is. Rövid ideje annak, hogy ő a belügy élén áll és rövid arra, hogy az áthelyezés kérdésében állást foglalhatna, kifejezi azonban, hogy a kérdés nem idegen előtte. Az áthelyezés mellett több argumentumot hoztak fel, de az ügy előzményeinél fogva nagyon komplikált. Ebben az ügyben különben tárgyalni fog a közoktatásügyi miniszterrel és az áthelyezés kérdésében majd a jövő költségvetésnél foglal állást.

A vidéki színészetet illetőleg nemcsak ismeri, de kiemeli, hogy ez különösen Magyarországon, rendkívül fontos kulturális intézmény és a mi az ő erejében, tehetségében fekszik, mindent megtesz a vidéki színészek sorsának enyhítése érdekében — nem szabad azonban tekinteten kívül hagyni, hogy ez anyagi kérdés is. Ő minden kulturális intézményt a szívén visel és így a színészet érdekeit sem hagyja figyelmen kívül.

És most az Operára tér át. Ha az opera germanizál és ha ez így van, úgy az *nincsen* jól. Az opera különleges műfaj, magának az operának azonban csak az lehet a célja, a tendenciája, hogy magyar művészek neveltesenek. Egyébiránt bizik az opera jelenlegi vezetőjében, aki szakértelemmel és gondossággal viszi az operát a haladás felé.

Közegészségügy.

Papp Samu a közegészségügyi tételnél hosszabban szól és szükségesnek tartaná a fővárosban egy szanatórium létesítését tüdőbeteg számára. (Helyeslés.)

Polónyi: Meg lesz!

Egy pillanat és egyszerre ketten ugrottunk utána a Csalattyóba. En és Találdki

Az életmentés remekül sikerült. A Csalattyó medréből kézenfogva vezetem ki Dorottyát, ki az ijedségtől alig bírt lábain megállni.

Ekkor érkeztek meg az Ujházyak. Hosszúra nyult arccal sajnálkozást tettetve kezdtek kérdezősködni, hogy mi történt. (Hiszen ha én is tudnám!) De Dorottya kérésére, hogy menjünk a papához, egész csendben elvontunk.

Egész hazáig szóltanul bandukoltunk.

Dorottyának az ijedségen kívül semmi baja sem lett.

En pedig elkedvetlenedve cseréltem ruhát és Találdki kíséretében újra kimentem arra a szerencsétlen helyre.

És akkor lett előttem világos minden.

Mikor Dorottya azt mondá, hogy jön Találdki, a Csalattyó meredek és homokos partja, a melynek alyát folyton mossák és vájják a habok, édes terhével leszakadt és becsúszott a vízbe.

Ezek után nem mertem többé Dorottya szemé elé kerülni. Ezen szerencse tehát sajnó fájdalom daczára is, hogy nemsokára elkerültem a háztól.

Most pedig, mikor a tavaszi szép idő által kiesalva estéknél kinn ülök a verendán, elmerengve a pipából kiszáló bodor füstfelhőkben és gyermekeim a kis pubik körülöttem játszadoznak, el-elgondolkozom rajta, hogy régen, mikor Cséky Dorottyának bevallottam szerelmemet, a Csalattyó szakadozó partja...

És merengésből feleségemnek, az áldott jó Irmának vacsorára hívó szava riaszt fel.

Papp Samu: Munkáslakások építését, valamint játszótérek létesítését sürgeti. Fölötte fontosnak tartaná a törvények életbeléptetését azok ellen, akik *betegségeket tudva terjesztenek*. Beszél továbbá az orvosok helyzetéről és a *betegsegélyező pénztárak visszas* állapotáról. A tételt elfogadja.

Benyovszky Sándor gr. a közegészségügy javítását a megélhetés könnyítésében találja, mert a szegény nép anyagi helyzetén kell segíteni.

Zsigárdy Gyula a közegészségügyről általában beszél.

Őt percz szünet.

Szünet után Major Ferencz beszél.

Major Ferencz Papp Samuval polemizál és a ragályos betegségek rendkívül módon való terjedését kifogásolja. A ragályok terjedését a szegénységben, a rossz lakásviszonyokban találja. A fertőtlenítésről beszél, amelynek híve, azt állítja azonban, hogy a *fertőtlenítő gépeket nem kezelik úgy, ahogy azt kellene és így ezek a drága pénzen beszerzett fertőtlenítők nem szolgálják a kitűzött céllt*. Amellett foglalt állást, hogy a hevenyragályos kórok ellen való védekezés költségeit az állam fizesse. A tébolyda ügyszó szót most hozzá. Kifogásolja, hogy Magyarországon kevés a tébolyda, bár a belügyminiszterek sorra ígérték, hogy ezen a bajon segíteni fognak és az állam tébolydákat épít. Ez nem történt meg, pedig rendkívül nagy a szükség, azért mert amíg nálunk alig 15%-ka az örülteknek van interválva, addig Angliában és a nyugaton 60—70%. Helytelennek találja, hogy idei költségvetésben a tuberkulózisra egy krajczár sincsen megszavazva.

Reméli, hogy a jelenlegi belügyi kormány a mulasztásokat helyre fogja hozni. A tételt megszavazza.

Szell Kálmán a közegészségügyről.

Ismét Szell Kálmán miniszterelnök emelkedik felszólásra. A ház osztatlan figyelemmel hallgatja a közegészségügyre vonatkozó kijelentéseit.

Szell Kálmán a szónokokra reflektál és kijelenti, hogy a közegészségügyet oly fontosnak tekinti, mint a *legfontosabb állam ügyet*. Amint serkentő hatással e téren tenni lehet, azt ő megtenni mindenkor kész lesz. Az elmeegógyintézetre vonatkozóan kijelenti, hogy odahat, hogy az alföldön egy elmeegógyintézet állíttassék fel.

A belügyi költségvetés tárgyalását holnap folytatják.

A Városliget rendezése.

— A főmérnök terve szerint. —

Ezelőtt másfél évtizeddel derékig érő sűrű bozót és bokor volt az egész Városliget, a csavargók pompás buvá helye s legfeljeb néha-néha vetődött oda egy csapat tanuló bogár gyűjteményének gyarapítása végett.

Rátkay József szemelte ki a területet gyermekjátszó helyül. Erre különösen alkalmas, mivel a hegy és a Körözs között terül el s állandóan üde a levegője.

Ügyszólván semmiből, néhány előkelő ur támogatása és diákjainak munkájával kezdte meg a Városligetet.

Sokan kevesellik azt a munkát, amit Rátkay József csinált a Városligeten, de ezek elfelejtik, hogy a Döry-sziget tavából hány ezer köbméter földet és kavicsot kellett ki emelni, míg a mostani kert elkészült. Segélyt pedig a város is csak úgy adott, mintha alamizsnát osztana.

De hát most már akar a Városligetet is áldozni a város. Így aztán lehet is egy modern séta-térre és gyermekjátszóhelylyé átalakítani a Városligetet, a mely tulajdonképen már Erzsébet liget b. e. királyné emlékére.

Hadady Dániel, kert rendező nyújtott be egy ajánlatot a városnak, a mely szerint a ligetet 3000 frtért hajlandó átalakítani sétatérre.

Busch Dávid városi főmérnök a Hadady

ajánlatát nem tartja elfogadhatónak, mert a tervezet a kivitelre nem alkalmas. Arra főszólyt kell helyezni, hogy a közgyűlés gyermekjátszó helyül szánta a ligetet.

A főmérnök dolgozott ki egy önálló tervezetet s azt tegnap terjesztette be a tanácshoz.

A terv szerint a Széchenyi terről a Nagyhid mellett 9 méter széles ut lenne, kocsí és gyalogközlekedésre. Az egész Városligetet 8 méter széles kocsí ut futna körül s azonkívül 4 méteres körut lenne a biciklizőknek. A ligeten, a köruton belül négyes fasorokkal szegélyezett s 5 méter széles sétány lenne. — Északi és déli irányban futna egy ut a zene pavillon és vendéglő illetve a Döry-szigethez és a jégpályához.

Mert a főmérnök a mostani esoinakázó és jégpályát nem csak meghagyni, hanem még fejleszteni óhajta és pedig akként, hogy egy félméterrel mélyítné a tavat és a Körözsből csatornán bocsátaná be a vizet.

A szigeten, a terv szerint, Erzsébet fákat ültessenek.

A liget feltöltését, mivel ez óriási munkálat, fokozatosan, épülettörmelékkel akarja a főmérnök keresztülvinni.

Ezek után a költségekről terjeszti elő javaslatát a főmérnök. Tekintettel a jelentékeny költségre, a munkálatok keresztülvitelét két részre osztja.

Az első részbe tartoznak azok a munkálatok, amelyek előbb viendőkre keresztül; ilyenek az utak, terek kijelölése, a planirozás, a fák, cserjék ültetése, a tónak állandóan egyenlő vízzel ellátása.

A második részt a további fejlesztés, csinosítás képezne.

Az első rész költségét mintegy 4000 frtra teszi a főmérnök, míg a második rész keresztülviteléhez mintegy 5200 frt szükségeltetné.

Zenepavillon, vendéglő azonban még ezen összegekből nem épülhetne, hanem ezekre külön összegekre kell gondoskodni.

A késelő férj.

— Saját tudósítónktól. —

Sékelyhid, márczius 21.

Takács János rosszul bánt a feleségével. Fel lehetett volna hányni egész Székelyhidot, hogy még egy olyan boldogtalan házasságot leljenek, mint a minő a Takácské volt.

Hogy mi volt oka Takács János felesége iránti mérhetlen gyűlöletének, annak csak ő maga a megmondhatója, kinek gyűlölete akkor hágott a legmagasabb fokra, mikor a gyöngye, elkínzott asszonynak Vas Juliánának pártfogói akadtak a férj brutalitásával szemben. A jó szomszédok egy-egy viharos napon, éjszakán szívesen fogadták házukba a remegő asszonyt s elrejtették a dühöngő férj elől, kitől már az élete sem volt biztonságban az asszonynak. Ilyenkor azután kigőzölgött a Takács János fejéből a mánor s vele együtt a dühöngés is. Az asszony hazament s éltek együtt ismét egy újabb mánorig s egy újabb dühöngésig, melyre nem igen kellett várakozni.

A multhét különösen bővelkedett ilyen viharos jelenetekben.

Az asszony bátyja Vas István, székelyhidi gazdaember, aki szomszédágukban lakott Takácskéknak, többször berohant az éles sikoltásokra s kétségbeesett kiáltásokra és kimentette nővérét a dühöngő fenevad körmei közül. Az elkínzott asszony testvére végre csendörökkel fenyegetődött a brutális férj előtt, ha fel nem hagy kegyetlenségeivel.

— No hát készülődj, menjetek a szolgál-

biróhoz! — kiáltott rá az asszonyra s kituskolta az ajtón.

Vas István el is indult nővérével a szolgabíróhoz panaszt tenni, a férj pedig egy éles kést dugott a csizmaszárbába. Ott kóborgott órák hosszáig az utcán a főszolgabírói hivatal körül s leste, hogy mikor jön a felesége testvérével együtt panaszt tenni ellene a szolgabírónál.

Egyszer aztán meg is pillantotta, amint a két testvér közelgett a főszolgabírói lak felé. Az asszony zokogott, hogy férje ellen panaszt kell tennie, Vas István pedig csendesen vigasztalni próbálta az elkeseredett asszonyt.

Irtóztató düh fogta el erre Takács Jánost.

Élesre fent kését csizmaszárból kihuzva robant elébük és először is Vas Istvánra vetette magát, ki a hirtelen támadástól szinte meglepetve semmit sem tudott tenni a támadóval szemben.

Pár pillanat múlva 6 késszurást ejtett Takács János a megtámadott testén, nyakszirtjén, hátán, karjain, nyakán, melyektől az véresen bukott a földre.

Az utca teljes néptelensége elég alkalmat és időt nyújtott a vérengző férjnek, hogy most meg a védőjétől megfosztott asszonnyal végezzen.

Rárohant aztán a védtelen asszonyra s kését oly erősen döfte annak a keblébe, hogy csak pár lépésnyire tudott futni s a nyílt utcán összeesett és meghalt.

A szerencsétlenség színhelyén későn összefutott sokaság Takács Jánosné holttestét emelte fel és a kegyetlenül szuszurkált Vas Istvánt, kinek életbenmaradásában különben biznak az orvosok.

A feleséggyilkos Takács Jánost elfogták és tegnap beszállították a nagyvárad kir. ügyészség fogházába.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Március 25. A kath. kör Haydn-Oratorium előadása a Ker. Csarnok nagytermében.

Március 25. A sakkör évi közgyűlése az egyesület saját helyiségében d. u. 5 órakor.

Március 26. A Bihar megyei Népművelési Egyesület rendes tisztújító közgyűlése.

* **Uj prépost.** Ő Felsőge a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter előterjesztésére *Németh* János kapuvári plébánosnak a Szent-Lambertről nevezett szomszéd-vásárhelyi címzetes prépostságot adományozta.

A kir. tábla épületének kibővítése. A nagyvárad kir. tábla épületének kibővítése sürgőssé vált, mert még ez évben szüksége lesz rá az igazságügyi kormányzatnak. A város főmérnöke által kidolgozott tervezeten némi változtatást kívántak, amelyet már pótol *Busch* Dávid főmérnök. Igen kirívó szépség hiány volt az, hogy az új nagy terem ablakai nem voltak az épület többi ablakaival egy vonalban. Ezt úgy tüntette el a főmérnök, hogy a nagy teremnek külön homlokzatot készített. Most a bizottságok mielőbb tárgyalás alá veszik a tervezetet.

* **Aranymise.** 1849. március 26-án mutatta be először az Urnak első szentmiséjét id. *Podhraczký* Rezső s Urának kegyelméből megérte azt a ritka nagy időt, hogy félszázad múltán aranymiséjére készülhessen. E hónap 25-én fogja *Nagy-Szalontán* bemutatni az ünnepélyes áldozatot, melyet csendben, egyszerűen akart ugyan tartani, de paptársai szeretetéből fényes, ünnepélyes aszisztenciával lesz czelebrálva. Nagy idő ötven év, kétszeresen nagy annak, ki ez idő keretében látta nemzete gigászi küzdelmét, tragikus bukását, majd nem halálát és di-

csőséges újjászületését, békés fejlődését. A Pázmáneum (bécsi magyar papnevelő intézet) harmadéves növendéke volt *Podhraczký*, mikor megkapta püspöke rendeletét, hogy az egyházmegye papszükséglete folytán jöjjön haza és kezdje el munkáját a pasztoráció terén. Főszentelése után *Csabára* került segéd-lelkésznek, hol 1849-től 1856-ig működött, innen *Nagyváradra* tanító-képző tanárnak nevezett ki s mint ilyen 1869-ig működött. Ez évben lett Sz. József intézeti alkormányzó, mely állásában 1871-ben szentszéki ülnökké nevezett ki, 1872-ben jogakadémiai hitszónok lett s 1886-ig működött, mely évben megrendült egészsége miatt nyugdíjazását kérte. Hivatalos elfoglaltsága mellett is talált időt reá, hogy avatott tollát forgassa s több pályanyertes értekezést írt. Félév óta lakik Szalontán rokonainál s e városban is őszinte népszerűség veszi őt körül. Őszintén kívánjuk: Ad multos annos!

* **Debreczeni piaristák gimnáziumának kiegészítése.** Sok debreczeni család aggodva lesi azt a hirt, mikor érkezik Debreczenbe *Homan Ottó* miniszteri tanácsos, kormánybiztos, annak a vegyes tanácskozásnak a vezetésére, amely hivatva van a kegyesrendiek gimnáziuma kiegészítése tárgyában a tanintézetet fenntartó testületei, képviselőivel a szerződés szövegét megállapítani. Minél tovább esik a közoktatásügyi miniszter által ígért eme tanácskozás, annál bizonytalanabb lesz az a remény, hogy az al-gimnázium ötödik és hatodik osztályát m r a következő iskolai év elején megnyithatják. Holott igen sok szülőnek érdeke kívánja, hogy ez a remény beteljesüljön. A gimnázium kiegészítésének ügye annyira megérett, hogy tulajdonképpen csak ezen szerződés miatt késik még az építkezés megkezdése. A terv és költségvetés ki van dolgozva, nem csupán a róm. kath. leányiskola szomszédságában emelendő két emeletes iskolára, hanem azon ideiglenes épületre nézve is, amelyet a gimnázium mostani épülete anyagából a rendház telkének varga-utcai részén állítanak elő hat osztály befogadására s arra az időre, míg a teljes nyolcz osztályu középiskola palotája elkészül.

* **Érdeklődés az Oratorium iránt.** Vasárnapi számunkban megemlékeztünk arról az érdeklődésről, melyet a kath. kör által rendezett, még a fővárosban is esemény számba menő nagy zenei estély keltett. Ez az érdeklődés a jegyek vételénél is erősen kifejezésre jut. *Kelemen Kálmán* ur, ki a kör helyiségében a tagok számára fentartott jegyeket kezeli, ma már 250 drb megváltott jegyről ad jelentést, miért is ismét figyelmeztetjük a tagokat, hogy kedvezményes jegyeiket mielőbb váltsák meg, mert a jegyek határozott számban (a tagok számára 300) lettek nyomtatva.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Kajaba* Tihamér járásbírói irnokot a a kisjenői kir. járásbíróshoz segéd telekkönyvvezetővé kinevezte.

* **A telefon-központ V.-Olasziban.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara, továbbá Nagyvárad városa kérte a minisztert, hogy a nagyvárad távbeszélő államosítása folytán a telefon-központot ne a posta-távirda igazgatóság jelenlegi épületébe Várad-Olasziba helyezze el, hanem a kereskedelem góczpontján, Ujvároson. Mikor ez év január havában a távbeszélő hálózat új iránynyomainak megállapítása végett a közigazgatási bejárást megtartották, a város képviselői ismételték a fentebbi kívánságot. A közigazgatási bejárásról felvett jegyzőkönyvet a miniszter helyben hagyta s erről midőn értesíti a várost, válaszol az óhajokra. Kijelenti, hogy Nagyvárad város képviselőinek azon kérelmét, hogy a telefon-központ Ujvároson helyeztessék el, nem találta indokoltnak, mert a távbeszélő forgalom lebonyolítására a központ fekvésének befolyása nincs. — Azon kérelmét

a városnak, hogy Vég-utczán nem oszlopokon, hanem a kaszárnyákon vezették a hálózatot, a lehetőséghez képest hajlandó teljesíteni a miniszter. — A város képviselői kérétek továbbá, hogy az utca szabályozás miatt előálló vezeték áthelyezés költségeit nem a város legyen köteles viselni. Erre nézve a miniszter megjegyzi, hogy ebben a kérdésben esetről-esetre fog dönteni.

* **Letört virág.** Részvétellel értesülünk egy élte tavaszán levő alig 15 éves kedves leányka korai haláláról, melylyel gyászba ejtette a közbecsülésben álló *Bereczky* családot. *Bereczky* László káptalani gazdatiszt leánykája: *Piroska*, hosszas betegség által sujtva, tegnap délelőtt elhunyt. A korán letört virág temetése holnap, csütörtökön délelőtt lesz. A család a következő gyászjelentésben tudatja bánatát:

Bereczky László káptalani gazdatiszt és neje szül. *Szabó* Irma, úgy maguk, valamint gyermekeik: *Irma*, *László*, *Géza*, *Anna*, *Sándor*, *József*, *Tibor*, úgy számos rokonok nevében is fájdalmas szívvel tudatják a legjobb leány, testvér, unoka és rokonnak *Bereczky* *Piroskának*, folyó hó 21-én d. e. 11 órakor élte 15-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 23-án d. e. 11 órakor fog *Kőfaragó-utca* 831/24. szám alatti háznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az olaszii sírkerthben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai s ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1899. március hó 21-én. Áldott legyen emléked, Aludd örök álmodat csendesen és békében.

* **Kitüntetett pénzügyőri szemlést.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy *Czank* János pénzügyőri szemlést, aki a csákovai járásbíróshoz telekkönyvi hivatalában kiutott tűzvész alkalmával a saját élete veszélyeztetésével véghez vitt bátor viselkedéséért a koronás ezüst érdemkeresztet kapta.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A m. kir. belügyminiszter a komádi anyakönyvi kerületbe *Ótvös* Gyula főjegyzőt, a rossiaiba pedig *Papp* Demeter tanítót anyakönyvvezetőkké, továbbá a komádi kerületbe *Simon* Jusztin 2-od jegyzőt, a robogányiba *Moga* Valért; az érsemlyénibe *Kálmár* Ignác ev. ref. tanítót, a görbedibe *Rózsa* László jegyzői irnokok, végül a remeteibe *Hermann* Mózes állami tanítót anyakönyvi vezető helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **A Körözs szabályozása.** A Sebes-Körözs folyó évenként rengeteg kárt okoz a parti birtokoknak, különösen a Körözs felső részén, Nagyváradtól Keletre. Hol az egyik, hol a másik oldalon mos el nagy területeket s rombol iszonyu erővel. Ennek a rombolásnak a megakadályozásán dolgoznak most a folyamánköi hivatalban. Pósalaka községtől Fugyivásárhelyig szabályozni akarják a Körözs elfajult folyását. A helyszini felvételeket már eszközölték, most a terveken munkálkodnak.

* **Általános havazás.** Az időjárás nemesak nálunk változott március havára téliessé, hanem az egész országban is. Nagy havazásokat és hirtelen időjárásbeli változásokat jelentenek Erdélyből s a vastag hóval borított vasuti kocsiknak nagy bámulójuk akadt az alföldi állomásokon, ahol csak dara fehériti meg egy pillanatra a földet. Ugyancsak nagy havazásokat jelentenek felső Magyarország vidékeiről is.

* **Tűz.** A papnevelő intézet istállója végében a kocsiszinben felhalmozott aljszalma tegnap délben tüzet kapott, valószínűleg a cselédség vigyázatlansága következtében. Csakhamar észrevették a háznál s oltani kezdték, míg nem telefon útján a tűzoltóság is kirukkolt a tűz csekély voltának megfelelő erővel. A tűz tovább terjedését a kocsiszin erős téglá boltozata már jó előre lehetetlenné tette. A tűznél megjelentek: *Rimler* Károly rendőrkapitány.

Kápolnáy Gyula rendőrbírtos Mezey Mihály tüzoltóparancsnok és egy honvéd szakasz. A tűz által okozott kár igen csekély.

* Egy főispáni lemondás története. Emlekeztes lehet még, hogy az új éra beköszöntése után néhány nappal, mikor Széll Kálmán miniszterelnök a tisztelgő főispánokat fogadta, Almásy Géza, jászberényi főispán, kinek jászberényi erőszakoskodásai országsszerte ismeretesek, leköszönt a fogadtatás alkalmával főispáni állásáról. Ennek a leköszönésnek, a Jászberényi Hírlap illetékes forrásból vett előadása szerint, hiteles története a következő:

Széll Kálmán 9-én fogadta a tisztelgő főispánokat és pedig nagyon szívélyesen. Amint Almásy került sorra, hirtelen hidegen, mondhatni szigorúan így szólt hozzá:

„Megjéjében s Jászberényben a viszonyok tarthatatlanok. Az ottani zilált állapotokért mindenfelé főispán urat teszik felelőssé. Azokat az állapotokat ott a legrövidebb idő alatt tapintatosan orvosolni kell».

Almásyt meglepte Széll illetén szokatlan hangja és zavarban felelt:

— Kegyelmes uram, ez lehetetlenség, erre én alig vagyok képes . . .

— Akkor nincs más hátra, felelte Széll, mint hogy a főispán ur levonja a konzekvenciákat. . .

— Igenis, szólt Almásy, rögtön benyujtom lemondásomat.*

Azonnal be is adta lemondását és csak azt kérte a miniszterelnöktől, hogy még a legközelebbi közgyűlésig hagyja meg állásában, amibe Széll bele is egyezett.

Le lett főzve.

— Nem mese, hanem igaz történet. —

Mindenben tudunk felmutatni különlegességet, érdekelt.

Vannak eredeti típusaink, remek középületeink, kevésbé remek községi iskoláink, aszfaltos utcáink, de ha kíváncsi rá valaki, mutatunk olyanokat is, ahol esónakázni lehet; aztán vagy egy század óta rendelkezünk gyönyörű állandó-színház — tervzetel is.

Szóval el vagyunk látva mindennel és nagy dolgot kell művelni annak, aki minket le akar főzni.

Pedig sokan törték már a fejüket azon, hogy minket lefőzzenek, de valamennyi csütörtököt mondott terveivel.

Most is, az elmúlt nagyvásárban, egy furfangos német akart bennünket lepipálni.

Azt akarta a szerencsétlen, hogy az ő hitvány látnivalóját bámuljuk, esodáljuk.

El volt bizakodva, hogy majd egymás hátán tolongunk pénztárrá alakított nagy ládájához, hogy jegyet váltunk és gyönyörködünk az ő speciális alakjában.

Csalódott a német, keserűen csalódott.

De hát kezdjük elülről a dolgot, mert így sohasem érzük a végét.

Egy hét előtt hangos volt a nagy piac. Országos vásár volt országos ribilióval. Elzúllott alakok rekedt ordítószáraitól hangzott az egész tér. A nagy dobok, csengők és verklük fülsiketítő lármát csináltak a galába öltözött konyhahölgyek és a büszkén virgoniázó bakák öröme, mulattatására.

Panoráma, állatsereglet, hinták, amerikai fényképész és még számtalan látnivalóban volt a közönségnek része.

— Tessék kérem besétálni, csekély hat krajczár a bemenet! — vágta ki egyik-másik siheder a magas c-t.

A kívül bámészkodó közönség soraiból engedtek a kikiáltó óhajának és besétáltak, hogy megtekintsék a »még itt sohasem látott« érdekességet.

Különösen egy kis fabódé előtt csaptak nagy patáliát ezek a kétes alakok.

— Méltóztassanak, csekély öt krajczárért lehet meglátni a világ legkövérebb emberét! — ordított az egyik.

— Ne sajnálják uraim azt a csekély összeget a csuda-ember meglekintéseért! — kontrázott a másik és egy nagyot csapott a kifüggesztett vászonra, melyre egy irtózatos kövér ember volt rajzolva nem valami művészi kivitelben.

Hétfőn délig csak jól ment a sógornak. Gyűltek az öt krajczárak rohamosan, de csak a vidékiektől, mert a váradiaik — bizonyos okokból — nem kíváncsiok látni a különös alakot.

Nevezett nap délutánján aztán beütött a krach a kis bódéba.

Egyik különlegességünk ment ki a vásárra, hogy ő is gyönyörködjék a látni valókon.

A panoráma előtt állott meg előbb az érdekes típus és rögvest körülvette a kíváncsi közönség.

Összesugtak mindannyian, hogyhát ki jött sé tálni a világ legkövérebb embere a kis sátorból.

Pedig dehogy is jött ki, ott várta a jó szerencsét.

Aztán tovább ment a mi érdekességünk, akit mindennap láthatunk apjának német-utcai boltjában, míg ismét megállott még pedig a kövér ember sátora előtt.

A német sógor halálra ijedve meresztette rá fakó szemeit.

Elszerette volna nyelni, de olyan nagy szájat még asszonyok közt sem talál, amelyiken beférne a mi kövér emberünk.

A megtermett ember végre gondolt egyet és bement megnézni a »világ legkövérebb emberét«.

Egy kissé nehezen tudott bejutni, mert szűk volt a kis bódé ajtaja, de valahogyan mégis bejutott.

A még egy perez előtt is henczege ült különlegesség menten lefordult a székérl amikor az érdekes kíváncsiságot meglátta

Az a néhány paraszt is, a kik bennet ácsorogtak, elképedve néztek hol a mi különlegességünkre, hol meg egymásra és egyre kérdezték önmaguktól:

— Hát tulajdonképpen melyiket is mutogatják?

Mert Várad legkövérebb embere legalább is kétszer olyan vastag volt, mint a mutogatott.

A német leverve nézte a hatalmas alakot, amikor ez elhagyta a sátrat és az ő nehézkes járásával elvonult előtte.

— Egész Európában nem főztek úgy le mint Nagyváradon! — kiáltott fel szomorúan és nyomban a pakoláshoz fogott.

Mint értesülünk a esodálatos kövér fiatal embert körütra viszi egy élelmes vállalkozó, mert meggyőződött arról, hogy fél akkora embert is megbámul a közönség.

TANUGY.

Főhívás a katolikus tanítókhöz.

Steinberger Ferencz dr., a katolikus tanügyi tanács és országos bizottság elnöke főhívást intéz ma a magyar kath. tanító-egyesületekhez, hogy a július 11-én Budapesten tartandó országos közgyűlésen napirendre kerülő tétéleket közgyűléseiken vitassák meg és a vita eredményét röviden ez évi május 15-dik napjáig az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján a bizottság elnökéhez küldjék be. A megvitatás alá kerülő tétélek a következők:

1. A tanító-képző intézetek tanterve. (Előadó: Ember Károly.)

2. A polgári iskolák reformja. (Előadó: Breznay Imre.)

3. A katolikus tanítók és kántortanítók nyugdíjsérelmei. (Előadó: Erdődi János.)

4. A népoktatási törvény revíziójánál miként óvják meg a katolikus egyház jogát. (Előadó: Petrovics József.)

5. Az állami tanképesítéssel szemben a katolikus álláspont kifejtése. (Előadó: Mócsi Antal.)

6. A népiskolai záróvizsgálatok mai rend-

szereinek reformálása időszerű-e? (Előadó: Dreisziger Ferencz.)

7. A háztartási iskolák. (Előadó: Szőke Sándor.)

8. A magyar közgazdasági életet ujabban fenyegető szocialista törekvésekkel szemben milyen munkát, magatartást várhat a magyar katolikus tanítóktól az egyház? (Előadó: Szőke Sándor.)

Kéri egyúttal a tanács elnöksége a vidéki egyesületeket, hogy ha közgyűlésükön nem foglalkozhatnak a tanítószág és az iskolatügy elősorolt legfontosabb kérdéseivel, úgy legalább választmányi vagy köri üléseik véleményeit juttassák el a központba.

ZENE és MŰVESZET.

A »Biharmegyei és nagyváradai nőegylet« hangversenye. Ritka műélvezetben fog folyó évi ápril hó 8-án közönségünk részesülni, amidőn is a budapesti I. kerületi honvéd zenekar dezséri Bachó István karmester vezetése mellett hangversenyezni fog a Fekete Sas nagytermében a »Biharmegyei és nagyváradai nőegylet« Erzsébet leányárvaháza javára. A kik hallották a mult évben a honvédzenekar játékát, azok elragadtatással beszélnek azon kiváló műélvezetről, miket a zenekar különösen a magyar dalok mesteri előadásával nyújtott. Pedig a mult évben csupán csak a fuvóhangszerekkel játszottak, míg most a vonóhangszerek játékát is alkalmunk lesz meghallgatni. Növeli az estély érdekességét az, hogy egy 10 éves csoda gyermek dr. Geger József budapesti orvos leánya Stefike is fel lépni solo-hegedűjátékával, ki bájos megjelenésével és remek játékával oly osztatlan elismerésre tett szert a főváros művészi körében. Ezenkívül résztvesz a hangversenyen Korda Boriska kisasszony egy szavalattal és Fűchsl Jenny kisasszony művészi zongora játékával, kik a jótékony cél iránti tekintetből vállalkoztak az est sikerét emelni.

Egyletünk nagyérdemű elnöknője özv. báró Gerliczy Félixné páratlan tevékenységet fejt ki ezen hangverseny létesítésénél s a művészi erők megnyerése körül s bizton remélhetni, hogy közönségünk tömeges látogatásával fogja a hangverseny sikerét biztosítani.

EGYESÜLETEK.

Mérnökök és építészek gyűlése. Van szerencsém a mérnök és építészek asztaltársasága igen tisztelt tagjainak szives tudomására hozni, miszerint f. hó csütörtökén azaz márcz. hó 23-án este 1/28 órakor a Bazár vendéglő éttermében — több folyó ügyek elintézése céljából — összejövetel leszen, melyre kérem a t. tagtárs urak teljes számbani megjelenését. Kiváló tisztelettel a titkár.

Igazságszolgáltatás.

Lukácsiu sajtópere. Hires oláh agitátor, akiről most egy látszott megunta már a martírságot, ismét szerepelni fog és pedig ezuttal Nagyváradon az esküdtek előtt fog számolni egy cikkért.

Ez a cikk az Aradon megjelenő Tribuna Popoluruiban jelent meg akkor, midőn Bolcas Lucziánt a hazafiatlan joghallgatót magyar ellenes viselkedéseért kizárták az ország összes tanintézetéből. Lukács ekkor dühös kirohanást intézett, leszidván szokása szerint mindent ami magyar.

Az ügyészségnek azonban feltűnt a cikk s a vizsgálatot megindították, melyenek folyamán mint író Lukács László a hires agitátor jelentkezett, aki a felelősséget is elvállalta.

A rendkívül érdekesnek ígérkező sajtópereben most folyik a nyomozás s tegnap ismét egy fontos aktus ment végbe, amennyiben Nesztor József trvénysszéki hites tolmács tegnap terjesztette be az inkriminált cikknek hiteles fordítását.

A volt polgármester sajtóügye. A múlt héten megirtuk azt, hogy Major Miklós makói volt polgármester, jelenben aradi árvaszéki elnök sajtópert indított Barczán Antal makói lakos ellen, mert ez őt dákó románnak nevezte egy lapban.

A tárgyalás igen érdekesnek ígérkezik s a sajtóbírók már tegnap ki is tűzte a tárgyalás határidejét április 19-ikére.

A jövő negyedév esküdtjei lebben az ügyben fognak először verdiktet mondani

Egy lelkész sajtópöre. Zászlós Partnern szőlős-csigeri görög-keleti lelkész az »Arad és Vidékében« szénalopással vádolta tavaly Petkuc György csigerelei községi bírót, aki aztán sajtópert indított a lelkész ellen. A nagyváradi esküdtszék a vádlottat, a bizonyítási eljárás után nem találta bűnösnek, amire a törvényszék felmentő ítéletet hozott. Petkuc György semmisségi panasszal él, amelyet a kir. kuria Sebestyén Mihály előadása mellett ma elvetett.

A bélyegtolvaj banda. Szeesódy Kálmánnak és büntársainak a nagy bélyeglopási ügyében a vizsgálat még most sem ért véget. Igen valószínű, hogy a volt országgyűlési képviselőnek az elfogottakon kívül még más büntársai is voltak, miért is Bérczy rendőrkapitány folytatja a nyomozást, ujabban is több embert hallgatván ki.

Az összeesküvők. Muzsik József és társainak annak idején sokat emlegetett felségsértési ügyével foglalkozott. Czorda Bódog elnöklésével és Sebestyén Mihály előadása mellett ma a kir. kuria. Az esetre még mindenki emlékezhetik. Három ostoba napszamos, Muzsik József, Harthman Lajos és Kovács Gyula eihátározta, hogy dinamit-bombát tesz a király útjába. Nem mentek ugyan a tervnél messzebbre pénzük sem volt hozzá, ugy látszik, a komoly elszántság — is hiányzott belőlük, de összeesküdtek, terveztek s elkábult fejükben Ravachol, Caserio és Luccheni szelleme kísértett. Az egész dolgot még az előkészület stádiumában Pál Józsefné, Muzsik volt szállásadónője jelentette meg a főkapitányságnál.

A törvényszék az ősszel ítélkezett az összeesküvők felett s mind a hármat bűnösöknek nyilvánította a felségsértés elkövetésére létrejött szövetség büntetésében s ezért Muzsikot 3 évi, Hartmant és Kovácsot két-két évi fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet utóbb a kir. ítélőtábla s ma délelőtt másfélórai tárgyalás után a kir. kuria is helybenhagyta. A vádlottaknak mindegyikének 7—7 bónapot kitöltöttnek vett a kir. kuria a vizsgálati fogsággal.

A cigány és a szarkatoll.

Ér-Selinden történt a múlt év tavaszán, hogy egy vályogvető cigány, aki ezen felül ha kell muzsik is, Balogh Ferencz egy napon felkereste az egyik esőszet s elmondta neki nagy baját.

— Csukulum a kezsit-lábát tekintetes ur, nagy azs én somoruságom, beteg a súp növendék fiam s nem gyógyul meg míg sarkatollat nem visek neki.

Hosszas bevezetés után elmondta azután, hogy Öneki az volna a kérése, adná oda a fegyverét neki, hogy azzal egy szarkát lőhessen.

A esősz jót nevetett a különös gyógyítási módon, de azért a fegyverét odaadta.

Balog pedig, mikor a fegyver kezében volt okoskodni kezdett: Mit ér a szarka, a husát sem lehet megenni, jobb lesz egy vadruca...

És úgy lett, kiment a lakása háta mögött levő nádasba s ott várta a vadruzákat. Nemsokára jött is egy. Balog célba vett, a fegyver eldőrdült s a ruca holtan esett a vízbe.

Hanem kutya már nem volt s így ennek a szerepére maga a vadász vállalkozott, letette fegyverét a partra, ő maga pedig bement a vízbe a ruczák után.

Igen ám de a partról két fiu is nézte a műveletet, s mikor Balog a nád között eltűnt, az egyik fiu Balogh Béla felvette a fegyvert s játszani kezdett vele, míg a másik cigány fiu büszkén elibe állott s így beszélt:

— No ha van kurázsíd löjjele ide, — s a másiknak volt, ezélt, s a fegyver előbb ugyan kétszer csütörtököt mondott, de harmadszorra elszült s a két a cigány fiut arezon találta.

A gondatlanság miatt a két Balogh a vádlottak padjára került s tegnap ítélkeztek felettük.

— Mond el, hogy miféle sérülésed volt? kérdi a tárgyalás folyamán az elnök a panaszos fiutól.

— Csukulum a kezsit-lábát [nagyságus elnök ur, kilőt két sip fogamat és az egés arcsom összevisza volt löve.

A törvényszék azonban az elsőrendű vádlottat, a vadászt felmentette, mert a vadászok, ha vízbe mennek, a fegyvert mindég a parton hagyják s így őt gondatlanság nem terheli, a másodrendű vádlottat pedig, mert még csak 9 éves.

Az ítélet jogerős.

A nagyváradi kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Mariencescu Athandz.*

279. Nagy István — Hegedüs Rebeka — h. hagyva.

287. Kiss Károly — Irászi Ágnes — részben megvált.

315. Kovács Istvánné — Kovács István — h. hagyva.

341. Csongrádi Eszter — Szivós Lajos — h. hagyva.

357. Adusz Száva — Kaszapinovits Donicza — h. hagyva.

406. Balogh Imre — Nemes Julianna — reudelet.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

2179. Brassai Lajos — Vörös Vidor — megváltoztatva.

3006. Veiszlovits Adolf — Veisz Ignác és társai — részben megvált.

3009. Oláh István és társa — Szabó Julianna és társa — h. hagyva.

445. Filip Ilie — Pugna Irén — helyben hagyva.

453. Hirschmann József — Berger Rozália hagyatéka — h. hagyva.

249. Czukle Tógyer s neje hagyatéka — h. hagyva.

Előadó: *Fráter Imre.*

3135. Gál György — Kiss Julianna — helyben hagyva.

3161. Ruzse Anna — Ruzse Flore — feloldva.

3201. Remele György s társa — Özv. Remele Györgyné — h. hagyva.

499. Fekete-Körös társ. — Bajj község több kisajátítás — részben megvált.

REGÉNY-CSARNOK.

TILTOTT UTAKON.

Laudor Henrik utazásai és kalandjai Tibetben. II

Fordította: B. Gy.

Örségem még 20 vagy 30 puskával és karddal fölvegyverzett lovas katonával lett megsaporitva. Örült galoppban futottunk. Minthogy pedig kezeim hátra voltak kötve a bilincsessel, egy előttem vágtató katoná lovához volt az én lovam kötve hosszú kötéllel; így haladtunk sok mérföldön át.

Ha azok a félelmetes szegek nem lettek volna a nyergen, lovaglásom egészben véve kellemesnek lett volna nevezhető, mert a ló, melyen ültem, igen szép és tüzesvérű állat volt és a vidék körülöttem szerfölött érdekes képet nyújtott. Folyton homokbuczkák közt haladtunk, mely már végtelennek látszott, némelyik 60—100 méter, másik csak 6—10 méter magas volt és úgy tűnt fel ezen sok apró halmot inkább a szél hozta ide mint a víz. Ámbár föltehető az is, hogy ezen róna, melynek tengerfeletti magassága vajmi csekély vala; valamikor egészen víz alatt állott. Bizonyos helyek kivételével, hol a talaj nagyon is süppedékes vala úgy hogy lovaink térdig az iszapba mélyedtek,

az egész terület az északi Brahmaputra hegylancz és folyam között ilyen homok dombokkal volt tele. Több kis folyón és patakon mentünk keresztül és néhány tavat megkerültünk. Egy magaslat tetejéről, hova föllovagoltunk, láttam, hogy a folyam közelében fekvő dombok nagyobb terjedelműek és magasabbak és a folyamtól távolabb esők kisebbek, fokozatosan kisebbednek észak felé, míg kelet felé nagyobbak és sűrűbbek.

A körülmények, melyek közt voltam, nem engedték meg, hogy a homok minőségéről meggyőződjek, vagy hogy eredetét kutassam. De abból is, amit láthattam, biztosra vehetem, hogy a homok délről jött ide.

A völgy fekvése és a hullámos emelkedések erre engednek következtetni s habár nem is volt módomban pontos meghatározásokat eszközölni, mégis eléggé bizonyossá vált előttem, hogy a homokot eskakis a szél hozhatta ide és pedig India síkjairól a Himalája hegylanczon keresztül.

A magaslaton, melyre föllovagoltunk, megálltak öreim és át kérelték a vidéket. Nagy távolságban kelet felől nagy csapat lovas látunk közeledni porfelhőben. Ujra lejtöttünk a dombról és visszamentünk azon az uton, melyen jöttünk, majd más irányban eltértünk, hol oly nagy volt a homok, hogy lovaink mélyen belesüllyedtek.

Igy mentünk néhány mérföldön keresztül, hol gyorsan, hol lassan, aszerint amint kemény vagy puha talajra akadtunk míg végre eljutottunk arra a helyre mi is, ahová a lovascsapat ment, melyet a dombtetőről láttunk. Gyönyörű látvány vala és élvezettel is néztem volna, az a festői kép, melyet a lovascsapat nyújtott. Körülbelül száz vörös lóma állott a közepén, mellettök azásziótartók nagy karimás lapos kalappal, s körülöttök mintegy kétszáz lovas katoná és tiszt szürke, vörös és fekete tunikában.

A csapat előtt bizonyos távolságban állott méltóságteljes tartást a Pombo sárga kabát és nadrágban és különös háromesuesu fővegével, pompás lovan ülve.

Mihelyst e csapat elé érkeztünk, a lovas, ki lovamat vezette, leoldotta kötélkeimét. A lovat azután kegyetlenül megkorbácsolták s átengedték szeszélyének. Öreim félreáltak. Lovam vadul rohant előre, éppen a Pombo felé. Mikor előtte elnyargalt, Nerba, a tokschimi Tarjum magántikára letérdelt, puskáját rám támasztotta és rám lött.

Azonban daczára, hogy ő volt az ország legjobb lövője és én alig négy méternyi távolságban lehettem tőle, golyója mégsem talált, hanem fülem mellett ment el és olyan sustorgó hangot adott mintha rakéta lett volna. Valószínűleg lovam gyors futása mentett meg, melynél fogva nem is lehetett biztosra czélozni. Lovam a golyó sivitástól megbokrosodva ágaskodni kezdett s néhányszor felugrott. En azonban erősen tartottam magamat a nyeregben daczára, hogy a vasszegek derekamit már borzasztóan felhasogatták.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A római sajtókongresszus elhalasztása.

Róma, márcz. 21. (Saját tud. táv.)

A világsajtó legközelebbi kongresszusát az olasz kormány meghívására Rómában tartja s igen nagy ünnepeket terveztek annak idejére. Mint ujabban írják Rómából, ez a kongresszus elég különös okok miatt elhalasztatik.

Ennek oka pedig abban keresendő, hogy az olasz sajtó az újabb Umberto olasz király ellen tüntetett és a kongresszusra olyan delegátusokat választott többnyire, akik tevékeny részt vettek a millanói zavargásokban s emiatt több évre elítéltek. Umberto király ezért visszavonta a korábban kilátásba helyezett fogadását a sajtó képviselőinek, a kertü

ünnepélyt sem fogja a Quirinában megtartani, de a kongresszus napján nem is lesz Rómában. Ezek után az előkészítőbizottság római tagjai lemondtak.

Rákosi Jenő az »Otthon« ma tartott választmányi ülésén kijelentette, hogy a római sajtó-kongresszus ezen okairól mit sem tud.

Részvét-táviratok Apponyinak.

Budapest, márcz. 21. (Saj. tud. táv.) Apponyi Albert grófnak édesatyja elhunyt alkalmából részvét-táviratot küldött József főherceg is Fiuméból s táviratában az elhunyt Apponyi György grófról mint édesatyja hű barátjáról emlékezett meg. A bécsi nunczius Apponyi György utolsó óráiban a pápa áldását küldte.

A kolozsvári képviselő választás.

Kolozsvár, márcz. 21. A mai képviselőválasztáson Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert óriási lelkesedéssel egyhangulag képviselővé választották. Néhány szocialista tiz aláírással Schwarz Miksa Budapestről kiutasított joghallgatót ajánlotta, de kitünt, hogy a tiz aláíró közül ötöt félrevezettek s így az ajánlást nem vették figyelembe. A választás eredménye általános lelkesedést keltett városzerte. A választási elnök Hegedüst táviratilag értesítette az eredményről, mire Hegedüs táviratban megköszönte, kérve köszönetét a választóknak is tolmácsolni. (Magy. Táv. Ir.)

Öngyilkos rendőrkapitány.

Budapest, márcz. 21. (Saj. t. táv.) Mint tudósítónk távirja, Szentesen feltűnést keltő öngyilkosság történt. Vadnay Andor főispán a napokban vizsgálatot tartott az összes városi hivatalok iratai felett és állítólag ezen vizsgálat kedvezőn eredményű volt Mészáros Ferenc rendőrkapitányra. A különben közszeregetnek örvendő Mészáros elkeseredésében tegnap hivatalában föbe lőtte magát. A golyó teljesen szétrombolta agyvelejét és a szerencsétlen szörnyet halt.

A franciaországi események.

Páris, márczius 21. A »Petit Bleu« azt írja, hogy az az idegen személy, a kiről azt állították, hogy Hanotaux volt külügyminiszternek a Dreyfus-ügyre vonatkozó irásokat adott el, nem azonos Monrenheim báróval. (Magy. Táv. Ir.)

Karlita forradalom.

Róma, márczius 21. Az »Opinione« szerint jól értesült körökben hire jár, hogy Don Carlos több milliós kölcsön segítségével, amelyet állítólag angol és francia bankárok bocsátottak rendelkezésére, be fog törni Spanyolországba és nyomban a békeratifikációk átadása után karlista fölkelést fog támasztani. (Magyar Táv. Ir.)

Gyilkos szerelem.

Kassa, márczius 21. (Saj. tud. táv.) Kassának egyik előkelő szállodájának vendég szobájában kínos szerelmi ügy nyert majdnem végleges megoldást. Egy kolozsvári leány a szomorú történet hősnője,

egy református lelkész leánya, kinek szerelmi viszonya volt egy államhivatalnokkal. Az államhivatalnokot pár hete áthelyezték Kassára, a leány pedig tegnapelőtt Kassára utazott, egyik előkelő szállodában megszállt és ottlétéről értesítette szerelmét. A találkozásból izgatott jelenetek fejlődtek ki, melynek az lett a vége, hogy midőn az államhivatalnok eltávozott, a leány gyufaoldatot ivott. Teljesen eszméletlen állapotában találta a szálloda gyanakvó személyzete. Az orvosok biznak az életben maradásában.

A kommün évfordulója.

Páris, márcz. 21. Tegnap este a kommün évfordulója alkalmából nagy népgyűlést tartottak, de az anarkisták megzavarták. Az »Antjuil« két szerkesztőjét letartóztatták (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Az osztálysorsjáték.

Az osztálysorsjáték mai húzásánál a következő számokat sorsolták ki.

20,000 koronát nyert: 8813. — 5000 koronát nyertek: 20009 39428 77037. — 2000 koronát nyertek: 6202 8997 18059 18293 29848 31282 31815 34292 35761 35782 37593 46132 47703 48801 49850 55816 59098 64200 65742 68609 75107 86751 88623 90539 94621. — 1000 koronát nyertek: 3041 2738 4739 9660 9934 11662 16366 21493 23294 26261 26458 28073 29749 35164 38405 38500 40934 41335 42045 43194 45227 50898 51473 53899 54612 56157 56919 68673 60482 61196 62907 64662 65396 65575 66007 74413 75542 75752 76089 76002 77438 78145 78030 79721 79973 82365 84709 86976 92995 93427 93812 93949 96795 98506. — 500 koronát nyertek: 975 1012 1149 2563 2638 3479 4030 4058 4172 4200 7105 7131 7440 7833 7904 9638 9727 11429 11771 12963 13617 16364 17133 21180 22394 23355 23632 24106 24954 25274 26581 27516 29945 32352 34072 37331 37819 38099 39326 41673 41716 45012 46273 47770 47821 48541 51180 51881 54068 54920 57460 60046 61558 62089 63951 65451 65849 66571 67175 67444 67592 70422 71446 78890 81041 81307 86809 87777 88304 88796 89352 05593 93085 95810 96581 97148 98572.

A Károlyi-féle szövetkezetek állami kezelésben.

A Károlyi-féle szövetkezetek »Szövetkezés« című hivatalos közlönyében olvassuk, hogy a szövetkezetek állami kezelésbe mennek át. E lap következőleg hozza ezt a tagok tudomására:

»A Hazai Szövetkezetek Központi hitelintézete« számolva azzal, hogy pénzületi ereje immár nem elegendő a községi hitelintézetek részéről támasztott és folyton erősülő igények kielégítésére, figyelembe véve azt, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztárral kötött egyezmény pár év múlva ugyanis lejár s megújítása előreláthatólag nehézségekbe ütköznék az 1898. évi XXIII. t. cz. alapján szervezett országos központi hitelszövetkezetnek a kötelekbe tartozó szövetkezetek átvételére vonatkozó ajánlatát elfogadta. Kénytelen volt ezt tenni annál inkább, mert az új országos központhoz tartozó szövetkezeteket a törvény tetemes előnyökben részesíti, a melyekért mi szövetkezteinket legföllebb a szabadabb mozgással és függetlenséggel tudtuk volna kárpótolni.

Az átlépés az új intézethez egyetlen községi szövetkezetre nézve sem kötelező, eziránt a közgyűlés van jogosítva határozni. Az országos központ az átvételt fokozatosan fogja eszközölni.

Hiszsük és reméljük, hogy az új központ a hozzá csatlakozó szövetkezetekkel szemben teljes pártatlansággal és úgy fog eljárni, a mint azt a szövetkezeti eszme és az annak alapját

képező keresztyéni szellem kívánja. E tekintetben magát kötelezte is.

Azoknak a szövetkezeteknek, melyek az országosba lépni nem kívánnak, elég időt tudunk biztosítani, hogy üzletüket a *Hazával* szemben lebonyolítsák és más hitelforrásokról gondoskodjanak.

Az újvidéki takarékpénztár ügye.

Hosszu munkálatok után sikerült — mint az újvidéki levelezőnk írja — az ottani takarékpénztár állásáról hű képet alkotni. E szerint a hiány 431,781 frt 24 krban állapítottatott meg. Erre egyfelől a 106,436 frt 54 kr. tartalékalap, másfelől az igazgatósági tagok részéről korábban jegyzett 224,000 frt és mult vasárnap újból jegyzett 104,800 frt szolgál fedezetül. Ugy ez, mint az igazgatóság többi intézkedései is a közönség körében megnyugtató hatást eredményeztek.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	—	—	—	—	10.65
Buza októberre	—	—	—	—	8.59
Új tengeri	—	—	—	—	4.55
Rozs őszre	—	—	—	—	7.64
Zab őszre	—	—	—	—	5.72
Tengeri augusztusra	—	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 21.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	—	—	—	—	368.25
Magyar hitel	—	—	—	—	397.50
Allamvasut	—	—	—	—	364.90
Rimamurányi	—	—	—	—	307.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	249.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	636.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	1011.50
Déli vasut	—	—	—	—	78.—

Az irányzat nyugodt

Bécs, márczius 21.

Osztr. hitel	—	—	—	—	369.30
Magyar hitel	—	—	—	—	398.80
Allamvasut	—	—	—	—	361.97
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. márczius 21-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	119.80
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₁₀ %	—	—	—	—	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₁₀ %	—	—	—	—	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	9675
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	106.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	—	96.75
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	169.25
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	141.—
Osztrák járdék papírban	—	—	—	—	101.—
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	100.75
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	120.—
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	101.40
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	140.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	912.—
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	396.25
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	367.75
Osztrák-magyar államvasuti részevény	—	—	—	—	363.20
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	358.60
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	58.05
London vista	—	—	—	—	120.40
Párisi vista	—	—	—	—	47.80
20 márkás arany	—	—	—	—	11.79

SZERKESZTŐI PÓSTA.

M. M. Helyben. A főispán változásra vonatkozó hírünket egyik megyebeli országgyűlési képviselőtől vettük. Megfelel a valóságnak s csakis közbejöheto fontosabb körülmény esetén szenvedhet változást.

S. F. F. S. Megkaptuk a tárczát, pompás lesz az oratorium alkalmából. Köszönjük. A regényre idejében számítottunk; de elég lesz ha április eléjére egy harmadát elküldi. Üdvözlét!

A szerkesztőházt felolós:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	ind.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Nagykátá	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Szolnok	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	P.-Ladány	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érn. n.ályfalva ér.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Bucsa	—	—	9 33	8 51	5 13	Báránd	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka	—	—	9 50	9 10	5 38	Sáp	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v. Sz. v. Sz. v. Sz. v. Gy. v.					
Rév	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	B.-Ujfalu	1 17	7 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Élesd	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	M.-Peterd	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Kereszte	—	—	—	1 00	3 00	P.-Ladány ér.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely	—	—	11 01	10 27	7 38	Bors	—	—	—	1 14	3 12	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velenceze	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Püspöki	—	—	—	1 28	3 25	V. v. V. v. V. v. V. v.	8 35	4 21	Nagy-Léta—	5 25	1 05
Nagyvárad ér.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Nagyvárad ér.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 29	Debreczen i.	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	V.-Velenceze	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	Sáránd	9 41	5 17	M.-Pályi	5 47	1 30
Püspöki	—	8 51	11 42	11 14	2 37	F.-Vásárhely	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Bagos	10 05	5 41	H.-Pályi	6 03	1 48
Bors	—	—	11 50	11 22	2 48	M.-Telegd	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi	10 20	5 55	H.-Bagos	6 18	2 05
Mező-keresztcs	—	—	12 03	11 37	3 20	Élesd	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd	6 40	2 29
Mező-Peterd	—	—	12 15	11 50	3 38	Sáp	3 04	7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés ér.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
B.-Ujfalu	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Báránd	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske. Derecske—Sáránd.					
Sáp	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	P.-Ladány	—	—	4 06	5 43	4 08	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 09
Báránd	—	—	1 01	12 41	5 13	Szolnok	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	01 42
P.-Ladány	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Nagy-K	5 39	11 44	3 35	3 37	—						
Szolnok	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Budapest ér.	6 34	12 41	4 45	5 07	—						
Nagy-K	6 34	12 41	4 45	5 07	—												
Budapest ér.	7 50	10 50	6 20	7 10	—												

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelenik. A *-gal jelzettek feltételes megállóhelyek.